

Brzobjavne vijesti.

Balkan.

Držanje Rumunjske.

Bukarešt, 14. novembra. Kako je poznato vode se između Rumunjske i centralnih vlasti pregovori radi izvosa robe. Nadati se je, da će se isti doskora dovršiti sa uspjehom. Najveći protivnik sporazuma je ministar financija Costinescu, koji je veliki rusofil. On je sada bolestan, te ne sudjeluje kod rasprava. Njegov je odstup samo pitanje kratkog vremena. Ujedno sa Costinescemu istupili će ministri Porumbaru i Radović. Nasljednici bi mogli postati: Marghioman, Stelian, Majorescu, Carp, Badarau i Orion. Takva bi promjena bila po centralne vlasti ugodna. — Kralj je bio pet dana na putovanju, te je bio svuda burno pozdravljen.

Teške borbe Makedonaca sa Englezima i Francuzima.

Sofija, 14. novembra. O borabama se u odsjeku Strumice, gdje bugarska vojska stoji nasuprot engleskih i francuskih četa, javlja, da su bugarski vojnici moraju neobično žestoko boriti za svaki pedaj zemlje i neprestano stajati dan i noć u boju. Broj je mrtvih i ranjenih na strani neprijatelja neobično velik, te prešice samo u nekojim okrajima hiljade. Gubići su Makedonaca naprotiv toga razmjerno maleni i ako su oni već većim dijelom iz defenzive prešli u ofenzivu. Osoblje im prenod u tom pruža točno poznavanje zemljišta, koje tako mogu da iskoriste naravne zaprjeko.

Bolest kralja Nikite.

Lugano, 14. novembra. Knežević Danilo zapustio je Kap Martin i oputovao naglo sa svojom suprugom princeesom Jutom u Cetinje. Prije odlaska bilo je između njega i dvora na Cetinju živahnog dopisivanja. Govori se, da je kralj Nikita ozbiljno obolio, te da je prisutnost kneževića u Cetinju od velike nužde.

Zarobljen ruski konzul.

Sofija, 14. novembra. (D. u.) Agence Bulgairne javlja: Ruski konzul u Skoplju, Strebutajev, doveden je u Sofiju kao ratni zarobljenik.

Ententa.

Barne vijesti iz Rusije.

Petrograd, 14. novembra. (D. u.) „Riječ“ javlja: Vrhovni ruski vojni savjet je izveo medno poskoblje. Na fronti u istom mjestu sada 150 rublaja, što je u mjesec doba bilo samo 95 rublaja. — Izvrajki ministar Sasonov dao je natelecinima stranaka povjerljive izvaje o položaju na Balkanu. Od više se je strana njegovo djelovanje oštro kritikovalo. Pokazalo se, da je Sasonov ostati na svome mjestu. — „Birševija Vjednostvo“ javlja, da šinski senat za sada ne će biti pozvan, pošto nema potrebe. Isti list javlja, da će biti prama ruskom ukazu svi zastupnici nakon četiri mjeseca službe promaknuti. — Sve se više čini pomanjkanje mesa. — Ministar financija Bark je izjavio, da manjak od 330 milijuna rublaja na izra nikakve ploge. Najteža točka dneva, jest sada otvorenje burze. — „Novoe Vremja“ zeli, da bi se Dunaj više hvatila sa odborom za municiju, pošto tvorničari više gledaju za svoj džep, nego li za opće dobro. — Kurs će novog zajma biti 96 rublaja uz 5 i po posto. — Ministar unutrnjih poslova Chlovost posloje je okružnicu, kojom zahtijeva, da se ne bi previše osoba oprašalo vojinstva.

Sjednica talijanskog ministarstva.

Rim, 14. novembra. (D. u.) Ministarstvo je vijede imalo dvije sjednice, koje su trajale svaka po četiri sata. Dne 21. imao bi ministar Orlando držati u Paleremu politički govor, komu će prisustvovati Salandra i Barzilai. Ministarstvo se je vijede bavilo osobito pitanjem Albanije i sigurnosti talijanskog porobdarstva. Ima se strože pripaziti na neprijateljske ped-

mornice, te gledati, gdje imaju ove svoje uporište. Stvorili su sa zaključeci Albanije. Strane će se porabode, koji su ostali u talijanskim rukama upotrebiti. Ograničiti će se privatna plinska poduzeća radi pomanjkanja ugljena.

Talijani ispraznili luku u Tripolisu.

Bazel, 14. novembra. Švicarski listovi javljaju iz Liona, da su Talijanci ispraznili, obzirom na zadnje poraze, Tripolitansku luku Lebda i područje Kasr-Djeldi.

Zlovolja u Italiji.

Lugano, 14. novembra. Govori Sazonova o koracima trojnog sporazuma ozvoljilo je i opet Italiju, jer se istu nigdje ne spominje. Cenzura ne dozvoljava sada nikakvih komentara.

Talijanska pomoć Srbiji.

Lugano, 15. oktobra. U Rimu su i Milanu prihvaćene rezolucije intervenističkih udruženja ovim zadržajem: Da se smjesta odašle talijanska balkanska ekspedicijska pomoć Srbiji, da se Njemačkoj najvještati rat, Italija da pristupi u londonski septembarški ugovor protiv zasebnog mira, te da se ozbiljno ograniči rad komore kod budućega zasjedanja komore. Kako su ove želje oprečne nastojanju vlade, to su imeno ujedno zaostrije opreke između kabineta Salandre i intervencionista.

Briand i položaj na Balkanu.

Bazel, 14. novembra. Briand je odboru senata izjavio. Sve vijesti o posebnom miru između Srbije i centralnih vlasti su posve krive supkos neugodnog položaja. Ako bi srpska vlada bila prisiljena, da zapusti svoju zemlju, ona će slijediti Belgiju, te će uzeti u obzir gostoprinstvo Italije. Pravo je što se veli, da je ententa prije računala na Grčku, te hlepla spremiti samo vojsku od 150.000 momaka. Nu ovaj je naert već iz više vremena promijenjen. Broj iskrančih četa i onih, što će se iskrati, treba držati tajnim. Nu ekspedicioni će zbor biti svakako tako jak, da će moći bez tudje pomoći vršiti važne operacije. Odstup Zaimisa i imenovanje Skuluidisa je svakako uspjeh ententne diplomacije. Novo ministarstvo ne će ententi činiti nikakvih poteskoda.

Sa bojnih poljana.

ombardiranje Gorice.

Gorica, 14. novembra. Najstarija historijska palača baruna Levcovza u Gorici bila je pogodjena od granata. Znamenita galerija slika i dragocjena biblioteka ostale su neostecene.

Prvi srpski zarobljenici.

Berlin, 14. novembra. Prvi srpski zarobljenici stigli su u maleni meklenburški grad Gästrov.

Razno.

Huckanje Danske.

Genf, 14. novembra. „Temp“ kuša naučakati Dansku, da se još više naurzda, pošto da će njezina neutralnost doskora biti u pogibilje. Otpor Srbije pokazuje, što mogu male države, ako su ponosne i odučne. List se nada, da će i Danska učiniti svoju dužnost.

Ograničenje čirilice.

Sarajevo, 14. novembra. Uredovni list za Bosnu i Hercegovinu objavlja naredbu zemaljske vlade tituše se čirilice. Svi uredi imaju rabiti u službenom dopisivanju latinicu. To vrijedi i za sve druge urede. Zasebnici mogu podnijeti podneske čirilicom, nu oblasti će ih riješavati latinicom. Isto vrijedi za općine, trgovačke i odvjetničke komore. Na učiteljstima ima se uvesti samo latinica, a isto u pučkim školama. Samo u obuci vjeronanka kod pravoslavnih ostaje čirilica. Naredba stupa odmah u krepot.

„Kičener na Balkanu“.

Dnevni pogovori u Engleskoj kreću se o misliji lorda Kičenera na Balkanu. Ta mislija lumači se znakom, da ententa hoće postupati energično protiv Turaka. Bugara i Austro-Njemaca, te da će zapustila sadašnja metoda potunjera, činjenica, da se na Balkanu otposlalo baš Kičenera, slavnoga pobijednika od Kartuma i Prestorije, te da se oduzelo londonskom ministarstvu samoga ralnoga ministra i njegovo najbolju silu, dokazi su to, da ono što smo već ustvrdili. Ententi dosta je voda do grla i upreže sve svoje sile da se spasi i izvute iz veoma kritičnoga položaja.

Saveznici se nadaju, da će im sam Kičenerov prestiz ojačati uzdrmane sančeve, te da će se i Srbi osokoliti na što duži otpor.

Dok im ovo pišemo Kičener je već prealio veći komad puta protiv Balkana, te je možda tamo i stigao. Jos prošlog četvrtka bio je u audijenciji kod kralja Gjorgija. Nije mu se imenovalo zamjenika kao ministra rata. Lord Haldane voditi će poslove rekrutiranja i organiziranja novaka, stvari ok kojih se je ministar mjeseca i mjeseca trudio.

Lord će Kičener navodno preuzeti vodstvo nad cijelom englesko-francuskom vojskom na Balkanu, kao što je Joffre primio vodstvo nad francusko-engleskom vojskom na zapadnoj fronti. Njegov će uspjeh ovisiti o broju četa, kojih će raspolagati. O tome nemamo stalnih vijesti. Njegov će se prisutnost svakako već do skoršnjih dana opaziti. Ne zna se u kakvom, ali svakako je sigurno da njegova mislija stoji u uskon savezu sa grčkom vojskom u Solnu. Moguće je, da će Kičener krenuti na balkansko poprište na njezinom čelu, ali vjerojatnije je, da će ona ili dalje ostati neutralna ili nastupiti protiv Engleza.

Srpski problem i ententa.

Uvodničar „Timesa“ od 1. o. m. j. pozdravlja pohod Joffre-ov rječima priznajući za sposobnog generala. Neposredni pohod generala nije tajna. Problemi, koji su nastali na Balkanu, morali su se potanko raspraviti i glede toga je sporazum postignut. Sporazum je postignut glede taktike u cijelosti, pa i što se tiče sila. Dakako, točan sadržaj dogovora mora ostati tajna, ali toliko se može reći, da će obavljati vlade srpskoj vojski, koja je u pozibilji, što vrijie pomoći. Stajnje je u Srbiji dosta liška, premda i nijednako očajno, kakvim ga prikazuje.

Otvorene dunavskog prometa pruža centralnim vlastima i njihovim saveznicima nove polakšice, ali još nije postavljena željeznička svezaz između Ugarske i Bugarske. Najviša je pogibno za Srbe u neizmjeru brzom bugarskom prodiranju na jug kroz dolinu Morave od Vranje na Kosovo polje i Prištinu. Brzina je tog bugarskoga kretanja, što ima svrhu, da opkoli vojsku, neizmjerio opasna, ali neprijatelj mora računati sa engleskim i francuskim četama, koje napadaju bugarski bok kod grčke granice. Medjutim možemo za sada samo to reći, da Engleska ne će, koliko stoji do nje, nikada Srbiju prepuštiti njezinoj sudbini. Sada se vrše važne i velike priprave, a medjutim čemo točno pratiti prilike. Pa i prisutnost razmjerno slabih francuskih i engleskih četa već je jasan znak, da sporazum ima ozbiljne namjere. To će, undajmo se, odstranjati srpskih junaka tako ojačati, da će se još dugo moći boriti protiv promoci, dok im snažnim udarcima ne osiguramo spas. Improvizirati se ne može jedna velika pomoć, ali svakako ne smijemo ni gubiti vremena, da je valjano organiziramo.

Za tu nam je stvar dao Joffre svoj savjet. Nama je dosta svijest, da je francuski vojvoda nosilac lakvih vijesti u Francusku, koje će njegovu vladu veoma zadovoljiti. Tako piše „Times“. Medjutim stvari se daleko brže u Srbiji razvijaju, nego što misli engleska i francuska štampa. Ostaci srpske vojske mogu pokušati uzmak u

Crnu Goru i sjevernu Albaniju, ali to su neprobodni krajevi, puteva ni željeznica nema, pa se za to nitil iz najzgodnije luke Drača ne može opskrbljivati vojska od 150.000 ljudi, a osim toga iko zna, ne će li i Grčka jednom napasti svoju saveznicu Srbiju i priključiti se centralnim vlastima. To bi stavilo u veliku opasnost engleske i francuske čete u Solnu i na Vardaru.

Rumunjsko žito.

Službene „Narodne Novine“ hrv. vlade donose: Rumunjska žetiva bila je lani srednje dobra, dok je ovo godišnja izvrsna. Uz to nije mogla ova zemlja ni izri ni ove godine gotovo nikamo žita izvažati, jer su bili i Dardaneli i Dunav zavoreni, dok je željeznički promet prema Ugarskoj bio sprieđen radi nestašice vagona. Sad je Dunav uslijed prazna srbske vojske očešćen, pa je tako omogućen promet po Dunavu sa centralnim državama, a rumunjski producenti žita jedva čekaju, da umognu svoj prirod novčeviti. Rumunjska ima najmanje 20 milijuna m. centi žita za izvoz, te bi čovjek ločignio morao očekivati da će rumunjski agrari, upućeni samo na našu monarkiju i Njemačku, manifestirati najveću usreteljivost — a bez svoje štete — ovim državama pri izvozu. Dogodio se medjutim nešto sasvim neočekivano, što se ne može drugačije nazvati nego požudom za krajnjim izrabljivanjem susjeda. Ustrojilo se name po egidom rumunjske vlade centralno povjerenstvo za izvoz žita, koje je sastavilo (od vlade odobreni) statut za izvoz, a u tom je statutu za uvozne države naglavljuje, da spomenuto povjerenstvo ustanovljuje za unutrašnjak žitnu trgovinu maksimalna, a za izvoz minimalne cijene. Načelno bi se moglo i to u izranrednim prilikama shvatiti, ali su upravo nepojmljive „minimalne“ cijene za žito, koje se ina izvesti u vrijeme rata. Ove cijene iznose za 100 tona m. koje vrsti žita (bez izvozne carine i inih troškova) na pogra-ničnim postajama po 3500 lei-a, dok je za isto žito u unutrašnjem prometu određena cijena (prema vrstama) sa 1200—1800 lei-a od 100 tona. Uzme li se dakle uobzir izvorna carina, koja se plaća u zlatu i koju je rumunjska vlada već lani uvela na žito, uz druge troškove, stoji metar, čina rumunjske pšenice na granici preko 47 kruna. To je horodna cijena koja mora prohibitivno djelovati na izvoz, u koliko ovaj nije za uvozača prejk u nudičan, a u koliko je doista nuždan, predstaviti izrabljivanje, kakovano nema pšenica u medjunarodnom životu. Na sreću sa naša monarkija i Njemačka već odavno kupuje u Rumunjskoj doostak milijuna metr. centi žita, koje je najvećim dijelom i plućeno, ali se do sada nije moglo izvesti, za ovo žito nije se ipak rumunjsko famozno povjerenstvo usudilo diktirati novih „minimalnih“ cijena, nego se mora izvesti uz cijene, koje su prije medju prodacima i kupcima uglavljenije koje su većinom izplaćene, jer čem su dakako, kupci izgubili interkalarne kamate, jer je izvoz žita bio onemogućen. Uz novo nastalu situaciju nastaje pitanje, može li se u opće rumunjsko žito kupovati i uvoziti pod sadašnje cijene, a smijli li se centralne države dati bez krajnje potrebe ovako eksploatirati. Na to će imati da odgovore centrale ralnih produkčnih država u Njemačkoj, Austriji i Ugarskoj, koje imaju izključivo pravo na promet žita i koje su se nedavno sporazumjele o sloznom postupku pri uvozu iz Rumunjske. Kad bi se u Rumunjskoj diktiraju cijene, koje se ne plaćaju, to bi imalo bi to za posljednicu težkih komplikacija u našoj obširbi sa žitom, jer bi cijene brašna (kruha), samljenom od rumunjskog žita, morale znatno porasti, dok za domaće žito postoje maksimalne cijene, koje će se dapače pri reviziji obaliti. Mađarske novine, koje o ovom predmetu pišu, izjavljuju misljenje, da se nikako ne bi smjeli poniti bezdani rumunjski agrarni džepovi, koje je prilicno sigurno, da će žetva centralnih država uz ono rumunjsko žito, koje je već prije kupljeno i plućeno, dostajati do nove

žetve, a istog su mijenja i ugarski političari, koji su o tom razpravljali u klubu stranke narodnog rada.

Razne vijesti.

Maksimalne cijene vina. C. kr. tvrdjavni komesar u Puli određuje sljedeće najviše cijene za proizvođače vina u tvrdjavnom području Pule i to za politički kotar Pulu i za grad Rovinj:

Vrsta	Može imati staklo	Cijena vina								
		U vinu je alkohola		Cijena proizvođača za hl.						
		%	K	1914	1916	Novembar	Januar	Februar	Marac	Apr.-Sept.
Obično bijelo . . .	14	8	428	445	53	56	57	58	59	
" crno . . .	14	8	428	445	55	56	57	58	59	
Teran crni . . .	16	9	630	56	66	67	68	69	70	71
Malvasija bijela . . .	10	6	300	47	57	58	59	60	61	62
Burgunder crni										
Kabernet crni . . .										
Rizling bijeli . . .	18	11	40	62	73	74	75	76	77	
Traminac bijeli										
Muskat . . .										

Prekršaji ove naredbe bit će kažnjeni po politički kotarskoj vlasti na temelju ministarske naredbe od dne 30. septembra 1857. L. D. Z. br. 1918., novčanom globom do 200 K, ili zatvorom do 14 dana.

Otkađa je Francuska zakleti neprijatelj Njemačke. Već u ranijim ratovima Njemačke protiv Francuske, pa i u današnjem ratu, francuska je država za zakletog neprijatelja Njemačke. Izraz „zakleti neprijatelj“ koji se nalazi već u jednom pismu Rainolda p. Dassel, kancelara cara Friedricha Barbarose, jednom francuskom nadbiskupu, upotrebljen je prvi put do cara Maksimiliana I. (1489.—1519.) Dakle ovaj izraz je star sada ravno 400 godina.

Rainold p. Dassel stvorio je ovaj izraz protiv Francuza, no još za cara Friedricha I., spominje se krajem 12. vijeka ovaj izraz protiv Velisa, pod čim su se razumijevali Talijani i Francezi. Poslije cara Maksimiliana I. zaboravljen je ovaj izraz. Tada, pa i poslije, bili su Turci „zakleti neprijatelj“, naime kršćanstva, pa ih kao takve godine 1671. spominje u jednom svom djelu Johann Biemer. No ni Turci nisu bili prvi, koji su cijelom čovječanstvu ili barem jednom dijelu čovječanstva bili „zakleti neprijatelj“. Kod pisaca srednjega vijeka spominje se djavo kao „hostis sempiternus“ (vječni neprijatelj), a kod Luthera se on spominje kao „stari zao neprijatelj“, pa tek kad je ovaj prenio na Franceze i Turke i kad se je počeo gubiti strogi teološki smisao, koji je vladao u srednjem vijeku i za vrijeme reformacije, nestalo je ovoga izraza u odnosu prema djavolu. U Njemačkoj književnosti 18. vijeka prvi Lichtenberg, poznati satiričar iz Göttingena, naziva Franceze „zakletim neprijateljima“ Njemačke. Mnogo je tomu doprinijela mržnja na Franceze, kada se je Njemačka oslobađala od Napoleonovog jarma. Ova se riječ nalazi i u Goethea, pa je i to mnogo učinilo, da se izraz populariše; no ipak su tadašnji pisci slabo upotrebljavali ovaj izraz. Istom kad je otac gimnazije Jahn godine 1835. objelodanio svoje djelo „Zakleti dušmanin Njemačke“, rasirio se je ovaj izraz onako, kako je to bilo za vrijeme njemačko-francuskog rata i poslije.

pokušaj navale. Više naših je ljetala nabacio Veronu bombardaj

Srpsko bojište.

Napredujemo. Visegradska se skupina približala nakon žestokih borba području dolnje Lima. Na cesti u Javor dostigli smo visinu Karagorgjevsanac, u dolini lbara sjeverni obronak Planinice. U gornjem području Brusa povukao se bačeni protivnik preko Brane i Ploče. Vojska je zarobila u ovim borbama 13 časnika i 1200 momaka. Vojska Galwitzova potisnula je neprijatelja u dolinu Toplice. U doticaju s njom napreduju bugarske bojne sile svuda.

Zamjenik poglavice generalnog štožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 14. novembra. (D. u.) Službeno se javlja

Zapadno bojište.

Na zapadnom bojištu nema nikakvih znatnijih događaja.

Rusko bojište.

Kod Počajka sjeverozapadno Čaritorska, prodrle su njemačke čete u ruske pozicije zarobile 1550 momaka i zaplijenile 4 strojne puške, Sjeverno željeznice Kovel-Sarni izjavile su se ruske navale pred austro-ugarskim linijama.

Srpsko bojište.

Vojske Kövessova i Galwitzova bacile su na čelnoj fronti djelomice u tvrdokornim borinama neprijatelja ponovno natrag. Zarobljeno je 13 časnika i 17600 momaka i zaplijenjena dva-topa.

Vojska Bojaljuva je u svezi sa njemačkim četama od južne Morave u napredovanju.

Vrhovna vojna uprava.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 14. novembra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Na dardanelskoj fronti trajala je na neko vrijeme prekinuta mjestimice izmjenična vatra. Postigli smo uspjehe u neprijateljskim pozicijama. Nase anatolske obalne baterije bombardirale su uspješno neprijateljske čete u okolini Seddilbaha i Mortolimana, kaošto tamo nalaze se neprijateljske prevozne ladje i rovove.

Potonuće „Ancone“.

Beč, 14. novembra. (D. u.) O potonuću talijanskog parobroda „Ancona“, kako je bilo očekivati, neprijateljsko op-

vinstvo širi luckejuće i neistinite vijesti Stvar se je desila ovako: Podmornica dala znak topom na ovom broju, koji bježno svom parom. Ovim je manevriranjem brod učinio sve ono, što su talijanski brodovi imali činiti prama službama uputama danim početkom rata, o name bjeza ili da podmornicu unište u prama položaju, u kojem se budu nalazile. Podmornica je proganjala i bomba dirala parobrod. Parobrod se je zastavio nakon što je bio više puta pogodio. N brodu je viđala velika uzbuđenost. U se zapusili parobrod bito je vremena časa. U čameu su se najprvo okupili mornari i brzo udaljili vesljanjem. Veli dio čamea, koji bi stalno bio dostatan u spas sviju putnika, nije bio upotrebljen. Nakon 50 časaka morala je podmornica zaroniti, jer se približavao jedan brod te je torpedirala parobrod, koji je potonuo nakon drugih 45 časa. Ako je toga izgubilo život toliko putnika, to i kriva samo momčad i to, što brod nije bio na opomenu zastavljen, i se time prisililo podmornicu, da puca jer je tada momčad mislila samo na svoje spas, a ne na spas putnika, a za to nije bilo i vremena i sredstava. Da je podmornica pucala na krete čame i plivačice osobe na moru, posve je tendenciozno tvrdnja, već i radi toga, jer je muniticja za podmornicu jako dragocjena. Čim a je parobrod bio uistinu nije se više pojavio.

Zapovjedištvu ratne mornarice.

Ruski car u Revalu.

Petrograd, 14. novembra. (D. u.) Car i carević stigli su dne 10. novembra u Reval, gdje su pregledali utvrđenje. Nato se održala vojnička smotra. Poslije smotre krenuli su car i carević u luku na transportni brod „Europe“, gdje biva sakupljena momčad ruskih i engleskih podmornica. Car je dvim zapovjednicim izručio križ sv. Jurja, te je pregleda podmornice i tvornice. Dne 11. novembra oputovali su car i carević u Rigu, te je carski vlak vozio na lijevoj obali Dvina. Cara je primio vrhovni zapovjednik vojske u području Rige, Rakto Dimitrije Primanju je sljedila vojnička smotra. Dne 12. novembra oputovali su car i carević te pregledali čete kod Vitebska Dvinskog.

Potopljen engleski parobrod.

London, 14. novembra. (D. u.) „Lloyd“ javlja, da je engleski parobrod „Richard Adwry“ potopljen.

Grčki kralj u Seresu.

Solun, 14. novembra. (D. u.) Havas javlja, Grčki je kraljević oputovao u Seres, gdje će se održati vojnička smotra.

Zadnje vijesti.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 14. novembra. (D. u.) Službeno se javlja:

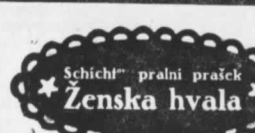
Rusko bojište.

Kod provale u neprijateljsku poziciju sjeverozapadno Čaritorska zarobili smo preko 1500 Rusu i zaplijenili 4 strojne puške. Zapadno Rafalovke suzbili smo navale. Osim borba sa ručnim granatama kod Sapanova nije bilo na čelnoj fronti pjesadijske djelatnosti.

Talijanski bojište.

Već na početku nove bitke pričali su

talijanski zarobljenici, da će se grad Gorica uništiti, ne uspije li, da se ga uzme. Uistinu pale su već prvih dana velikih borba mnogobrojni hici u grad. Žuter je neprijateljsko teško topništvo pucalo zaostokom paljibom preko nepobjedjenog gorickog mostobrana put Gorice. Medjutim su Talijani uperili bezuspješnu navalnu djelatnost osobito protiv sjevernog dijela doberdopskog zaravanka. Sjeverno vrtla Sv. Mihovila prešao je komandir fronta prelazno u ruke neprijatelju. Navečer smo ga protunavalo potpunom opet osvojili. Sve druge nasrtaje Talijanaca odbili smo krvavo. Pred odsjekom južno Monte dei sei Busi i pred gorickim mostobranom zapriječila je naša topnička paljba svaki

Schicht* pralni prašek
Ženska hvala

Schichtovo rublje — Ratno rublje

Cijeni i najbolji način pranja:
Zamoči rublje nekoliko sati ali preko noći s praškom „ŽENSKOG HVALA“,
žalim perći kao obično. Samo malo mila — najbolje Schichtovo milo znašom.
„Jelen“ je potrebno, da se najbolje rublje dobiše.

Prisjeduje posao, vrijeme, novac i milo.

Ominol je najbolje sredstvo za pranje ruku, u kuhinji i u kući.

Schicht* pralni prašek
Ženska hvala

Doživja ga se svuda!

HUMORESKA ČIČA JOSE.

Borba između „Danice“ i „Mjeseca“.

(Dalje.)

Nestrpljivo sam iščekivao, kakav će uspjeh imati ova „bomba“. Hoće li ona pogoditi barem ova ili ona od članica „Danice“, u najosjetljiviju žilicu i postignuti svoju svrhu? Vidjet ćemo!

Došao sam taj dan na ručak kao obično. Žena me je sva radosna dočekala i ušišćeno mi pripovijedala, da je „srećno“ pročitela svoju ulogu u čitavom prvom činu. Kako je danas nedjelja, to da ćemo poslije podne nas dvoje marljivo opetovati i vježdati, jer da će u srijedu biti zajednički pokus.

— Hu! Lijepe li mi zabave, a ja sam eto nakukao bio iza objeda u kavanu na običnjau partiju taroka! — pomislil sam sebi zlovoljno, no uza sve to sam „iskreno“ polivalo njezinu marljivost i njezinu nada sve dobru volju, što joj je očito bilo milo i po čudi, jer je bila začudo živalima i rugovorljiva.

Kod crne kave zapalim smoeču, izvadim iz džepa najnoviji broj naših novina i zadubim se na oko u njih, premda sam ih već jutros u uredu prošao bio od kraja do konca, a „Opomenu“ sam dapače i četiri puta uzastopce pročitao, dok se je žena po običaju naslonila na moje rame i iza mene zavirivala u novine.

Kako mi je kod toga čitanja bilo, teško je opisati. Osvajala su me najraznovrsnija čuvstva, što nije ni čudo, jer još koji časak — i prausnet će „bomba“. Kako dosadna mi je bila ona prva stranica novina! A morao sam polagano kao i svaki put dosad da čitam, e u svojoj žene, koja je uvijek revno i pažljivo pratila moje čitanje, na pohnudim sumnje.

Hajde de, prvu smo stranicu dočitali, a za četrti sat i drugu. Trebalo je okrenuti novine na treću stranicu, gdje se je nalazila „Opomena“.

U mene je stalo srce nešto burnije kućati, jer — sad li nikad!

— I sa dalek omduška i prirodan na ono „najvažnije“, što je eto imalo da dodje, odložim novine i stanem smatlati novu smoeču. Žena kao da nije imala vre-

mena da prišeka na me, jer je uzela sa stola novine, okrenula ih i počela da nastavlja čitanje, jer smo prestali bili uslijed zanimive jedne vijesti.

Motajući smoeču pogledavao sam ispod oka u ogledalo na stijeni nasuprot mene. Posvje jasno sam vidio, kako je moja žena odmah svratila pogled na debelo štampanu „Opomenu“, što uostalom i nije bilo ništa osobita, jer joj je doista smiješna stala morala da padne u oči.

U taj je čas stao u meni dah i činilo mi se, kao da je ma i najmanja žilica u meni prekradala da hitra. Najednom opazio u ogledalu neobičnu sliku: Lice moje žene kao da se je preobrazilo, oči izbočile, usta nakrivila, iz njezinih je obraza nestalo svake kapi krvi.

Kao da mi je nesto teška legla oko srca i ja sam i protli volju skimuo oči sa zrela te zapalio smoeču.

— Infamija, takova infamija! — izvije se mojog ženi iz grla, baci novine na stol i stane uzrujano šetati po sobi.

— A što je to, dušice? — skočim sin sjedala nastojeći, da mi lice što više zaprimi izražaj presenečenja i začudenosti.

— Ah! Takova što! Ne, ne! Prije sam iščekivala smrt nego ovo!

— Ta što to je eto izmenda zahvatilo ženicu? — stanem ja ispitivati samilost i uhvatim ju za ruke. Anko, umiri se. Što ti je zaboga na um palo, da si eto sva kao izvan sebe?

— Sva kao izvan sebe? — ponovi ona muklo. — A kako i ne bila bila, Božiču! Takova što, i to meni, upravo meni i to još od nje, od nje, koju sam držao za najbolju prijateljicu!

— Vjeruj mi, srce, da te ne razumijem. Što ti govoriš?

— Ta eno gle, čitaj! — okosi se ne strpljivo i pokaže mi prstom na „Opomenu“ u novinama.

Ja sam dakako stao „pomno“ čitati — po peti eto već put danas.

— Pak? — zagledam se u ženu, izš kao sam dočitao.

— Pak? opetova ona ljulito, oponašajući me glas. — I ti još pitati? I ti hoće da budeš pametan čovjek?

— Ah, ženo mila, ja nikako ne razumijem i ne mogu da si razložim ovo tvoje neobično ponašanje. (Dalje sljedi.)